

Chayette dou "botye a Tobi" lè patêjan dè Vevè è allintoua

Autor(en): **M.Y.**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **L'ami du patois : trimestriel romand**

Band (Jahr): **20 (1992)**

Heft 80

PDF erstellt am: **06.06.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-242876>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Ein Dienst der *ETH-Bibliothek*

ETH Zürich, Rämistrasse 101, 8092 Zürich, Schweiz, www.library.ethz.ch



Pages vaudoises



CHAYETE DOU "BOTYE A TOBI" lè patéjan dè Vevè è allintoua



In chti dzoua dou 25 dè juyè 1992, lè ré d'on chèlè dza farmo tsô, no j'anonthè na tota bala dzornâ, na chayête po fîthâ le 30 tchim'anivèrchéro dè nouthon groupèmin. A chat'arè è demi, nouthon kâr de la méjon Remy dè Lojena irè a pou pri pyin. Nouthon prèjidan Dzojè Tsacho déemandè ou chôfeu che l'avê na ràvoua dè chèkoi è lè badjè po la tsandzi. To le mondo irè inke a pâ Mma Jamolli. To d'on kou, rin mé dè prèjidan, ch'irè ètsapâ, cha Nannèta to t'in pochyin keminhiyivè a veri le byan di j'yè. In vuitin deché, delé, l'a yu ke tralenâvè din la dzèbe dou téléphone on tro pye yin in trin dè tchirâ Mma Jamolli po ch'intindre dre k'irè malâda.

Tinke nouthon prèjidan dè rêtoua a chô dè pouê po no bayi le fu vê. A chat'arè karantè, to dè dà, nouthon kâr chè fâ on tsemin a travê la vela dè Vevà, pâchè to drê a la Toua è firè de la pâ dè Muthru, Velanàvoua, prou chur de la pâ dou Valè.

Sylvain, nouthon chôfeu chè prèjintè è no kouâ na bala chayête. Dzojè, to redyè d'îthre por on kou dèkouthè le volan, no kouâ la binvinyête, no chin ti chaluâ in rèya avoui lè j'invitâ è lè akonpanyin, hou ke l'an betâ le bredzon è le dzakiyon chon gayâ rëmarhyâ. A Aigle, nouthon kâr chè touâ chu la gôtse, chè betè a grèpi de la pâ dou "Col des Mosses" ou mitin de la vèrdyâ, ti tsalè è di vani.

Ouèt'arè karanta, no chin dza ou dèchu dou kol, yô toparè, lè ratè ou vintro, le dèdzounon no j'atindè ou Restotel Keller. Apri ke tsakon l'avê pu chè choladzi di duvè pâ, a nàrè on kâ, inke no rè in route de la pâ dè Tsathi-Dé, l'Intyamon, on pâchè to drê a Bulo, Riaz, Machin, Vuilin è rè a gôtse por arouvâ a Chorin a dji j'arè on kâ. Inke, on bi l'armayi, Djan Tornâre chè djin a no. Din chi galé velâdzo, a rinda le "Dzubyâ" no chin rèchu din la fabreka "Milco" pè Yôdo Roprâ, yon di katré frârè ke fan a veri to t'on trin

dè machinè to l'andzouar'è né. No chin j'ou farmo ateri pè to chin ke chè fabrekè din ha méjon. Apri avê fê le toua, no chin dèchindu on tro pye bâ, ou Chahyo di l'agrikulteu po bère kartèta, to chin ofê pè la méjon "Milco". Midzoua è dji, èmoda du Chorin in pachin pè Malèchè, le Tsathèlâ. Kemin nouthon Dzojè dè prèjidan fâ tan bin lè tsoujè, no j'avan pâ dè pochyin d'avê la gardjèta chètse. Dzojè rèbetè a tsakon on vêro chovinyi avoui la totse dè nouthon groupèmin è lè j'anâyè 1962-1992. Ora, chobrâvè tyè mé a inpyâ hou galé vêro avoui lè botoyè ke kotyè minbro l'avan j'ou la hyinthe dè prendre avoui là. Pâ fachilo dè vâchâ din hou piti vêro chin toumâ, din ha karyôla ke brinè deché, delé. L'ari fayu chè fére la man avoui dè l'ivouè dutrè dzoua dèvan.

To d'on kou, Dzojè inpunyè le mikrô po no fére a konyèthre ha bala kotse de la Yanne, yô k'irè pyantâ din chon dzouno tin, in chè bayin a chyin dè rin no dre chu lè routhèri ke fajan din ti hou velâdzo.

Midzoua karanta, no j'arouvin ou Kpafé dou Lion d'Ouâ, a Chuvri yô la chouye dè midzoua no j'atindè, ma dèvan dè no j'infatâ din la châla, no j'an j'ou drê a na foto dè famiye rintyè po betâ in vayà lè bredzon è dzakiyon, chuto dè nouthon viche-prèjidan Michel Savary k'èthrenâvè cha bala vithîre ke n'in fajè on vretâbyo chinyà, bravo Michel. Piti a piti tsakon trâvè chon lin. A la trâbya d'anâ, di duvè pâ dou prèjidan è cha dâthe prényon pyèthe nouthon minbro fondateu, minbro d'anâ, mantinyâre Rémon Chudan è cha grahyâja Gi-Gi, Pyéro Portsè è Hélène Gigax dè Lojena ke rèprèjinton l'acho-chyachyon kantonale di j'èmi dou patê Vôdoâ, Fanfouè Lambelet dè Puidà, prèjidan de l'amikale di patêjan dè Savegny-Fori. Dèkouthè Nannèta, chè trâvè Ferdinand Rê è ch'n'apâja dè Remon ke rèprèjinton le kâ di "Yèrdza" de la Yanna, on tro pye yin chè trovâvè Djan Tornâre, mantinyâre dè Chorin ou non de la chochyètâ kantonale di j'èmi dou patê fribordzè è po fourni Djan Mâryè Monâ po rèprèjintâ "Lè Takounè", lè patêjan de la Vevéje.

Dèvan dè fére anà a on to bon goutâ ke no j'atindè, nouthon prèjidan pâchè in rèyuva du 1962 a tank'ora la ya dè nouthon groupèmin. Dinche, tsakon pou chè dècharâ è medzi a cha fan tantlyè k'arouvichè le kâ di "Yèrdza" ridji pè Dominique Oberson. Di tsantèri farmo chuti k'âmon tsantâ chuto di bi tsan in patê. Le tin dè rèprindre lou chohyo a hou tsantèri po ke nouthon prèjidan bayichè la parola a ti hou ke chon outoua de la trâbya d'anâ. Di fèlichita-chyon è di j'inkoradzèmin châyon dè totè pâ po ke le "Botyè a Tobi' pouèchè fére tsèvanthe. Nouthon minbro fondateu Rémon Chudan

I'a drê li a on fyê kou dè tsapi po to chin ke l'a fê è bayi dè totè pâ po nouthonon bi patê.

Ora ke lè "Yèrdza" chè chon dècharâ è ke l'an rèprè lou chohyo, l'i van dè lou balè vouê po youre avoui "la tchivra a Moncheu l'inkourâ è le bok a Pyéro". Lè "Yèrdza", pâ le bok, chon j'ou ahyamâ a chubré.

Ma toparè, l'è dza chi j'arè è demi, no fô rapèrtchi to chi bi mondo è chè betâ chu le tsemin dou rêtoua. On rêtoua ke chè fê pèrmi di rèkathalâyè tèrubbyè, le mikrô dou kâr l'è pâ chobrâ grantin badê, n'in da dutrè ke chè tsèrvunyivan po l'inpunyi, irè a chi ke povê rakontâ lè pye grôchè kemin lè pye fénè.

Nouthr'n'èmi Henri Thorin l'a djuchto j'ou la tsanthe dè yètâ le mikrô intrè dou "vitz" po rèmarhyâ lè j'organijateu dè chi 30 tchim'anivèrchéro ke pou chè markâ de na pèra byantse.

Kemin le tsemin dou rêtoua irè tru kour po vudji le richto di botoyè, nouthonon kâr l'a du rèvinyi in d'arê du Atalin tantyè a Bochenin, pachâ pè Tsathi via Blonay po trèpojâ Fanfouè Lambelet è cha Tréjèta dri dèvan la pouârta dè lou bintsè.

Po tsouyi le bi bredzon a nouthonon vice-prèjidan, li achebin avoui cha dàthe no l'è j'an trèpojâ ou pi di j'ègrâ dè lou karâye.

To dè dà, no j'arouvin a Vevè chu la pyèthe dou Martchi outoua dè chat'arè è demi. Nouthonon prèjidan to redyè è dzoyâ kouâ a tsakon on bon rêtoua intche-li.

Na tota bala chayête, yô le dzouyo è l'amihyâ chè ch'iran djin po fîthâ lè 30 t'an dè nouthonon groupèmin 1962-1992.

M. Y.

